

111/108655
(039)

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Установа адукацыі

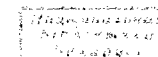
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»

ШОСТЫЯ ТАНКАўСКІЯ ЧЫТАННІ

Да 125-годдзя з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа
і 95-годдзя з дня нараджэння Максіма Танка

Зборнік навуковых артыкулаў

Мінск 2008

УДК 82.09
ББК 83.3
Ш799

Друкуецца па рашэнні рэдакцыйна-выдавецкага савета БДПУ

Рэдкалегія:

кандыдаты філалагічных навук, дацэнты кафедры беларускай літаратуры БДПУ
Г.Я. Адамовіч, І.М. Гоўзіч, Т.К. Грамадчанка, А.С. Гурская, Н.В. Заяц;
кандыдат педагагічных навук, дацэнт кафедры беларускай літаратуры БДПУ
А.І. Лугоўскі (адк. рэд.);
кандыдаты філалагічных навук, дацэнты кафедры беларускага мовазнаўства
БДПУ *П.А. Міхайлаў, Дз.В. Дзятко,*
кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры тэорыі і гісторыі культуры БДПУ
В.А. Вароб'ёва;
кандыдат культуралогіі, дацэнт кафедры тэорыі і гісторыі культуры БДПУ
Т.Ф. Сухоцкая;

Рэцэнзенты:

доктар філалагічных навук, прафесар, член-карэспандэнт НАН Беларусі
М.І. Мушыньскі;
доктар філалагічных навук, прафесар кафедры гісторыі беларускай мовы БДУ
М.Р. Прыгодзін

Ш799 **Шостыя Танкаўскія чытанні. Да 125-годдзя з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа і 95-годдзя з дня нараджэння Максіма Танка:** зб. навук. артыкулаў / рэдкал.: Г.Я. Адамовіч [і інш.]; адк. рэд. А.І. Лугоўскі. – Мінск: БДПУ, 2008. – 277 с. ISBN 978-985-501-550-6.

У зборнік увайшлі матэрыялы Шостых Танкаўскіх чытанняў, прысвечаных 125-годдзю з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа і 95-годдзю з дня нараджэння Максіма Танка, што праходзілі ў Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце імя Максіма Танка 26–27 кастрычніка 2007 г.

Адрасуецца навуковым работнікам, выкладчыкам, аспірантам і ўсім, хто цікавіцца праблемамі беларускага літаратуразнаўства, лінгвістыкі, культуралогіі.

УДК 82.09
ББК 83.3

ISBN 978-985-501-550-6

© БДПУ, 2008

УСТУПНАЕ СЛОВА

Паважаныя ўдзельнікі канферэнцыі – навукоўцы, выкладчыкі, аспіранты, магістранты, студэнты! Шаноўныя госці!

Я вітаю вас у зале пасяджэнняў Савета Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта – адной з найстарэйшых у краіне вышэйшых навучальных устаноў.

БДПУ з'яўляецца пераемнікам Мінскага настаўніцкага інстытута, створанага ўказам імператара Расійскай імперыі Мікалая II ад 22 чэрвеня 1914 года, афіцыйнае адкрыццё якога адбылося 21 лістапада таго ж года.

Пасля шматлікіх пераўтварэнняў вядучай у рэспубліцы вышэйшай педагагічнай установе 8 верасня 1993 года згодна з Пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь быў нададзены статус універсітэта.

У адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 414 ад 10 кастрычніка 1995 года Беларускаму дзяржаўнаму педагагічнаму ўніверсітэту прысвоена імя народнага паэта Беларусі Героя Сацыялістычнай вайны Максіма Танка, чым мы вельмі ганарымся.

Сёння мы пачынаем Шостыя Танкаўскія чытанні, якія заяўлены як Рэспубліканская навукова-практычная канферэнцыя ўжо сталі традыцыйнымі.

Гэты год багаты на юбілейныя літаратурныя даты. Наша канферэнцыя прысвечана 125-годдзю з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа і 95-годдзю з дня нараджэння Максіма Танка.

Нам, педагогам, добра вядома, якая магутная сіла заключаецца ў мастацкім слове. Па ступені развіцця мастацтва і літаратуры можна вызначыць месца канкрэтнага народа ў гісторыі цывілізацыі. Мастацкае слова – гэта вечна жывая памяць чалавецтва і ключ да яго будучыні.

Мастацкая літаратура – гэта не толькі крыніца пазнання, але і найважнейшы сродак выхавання. Усе мы са школьнай парты памятаем, які паэтычны ўплыў аказвалі на нас творы «Пасіка» беларускай літаратуры Янкі Купалы, Якуба Коласа, Кузьмы Чорнага, а пазней – Арцэзья Куляшова, Пімена Панчанкі, Максіма Танка, Івана Мележа, Івана Шамякіна, Васіля Быкава.

Уражвае сваёй сілай і шматграннасцю талент Янкі Купалы, што цудоўна раскрыўся ў паэзіі і драматургіі. Выклікае захапленне яго сціпласць, асабліва на пачатку творчасці, калі паэт заяўляе:

*Я не паэта, о крыві мяне Божа!
Не реуся я к славе гэткай німаля.*

.....
Я ціха іраю, хто ціхіх прымеце?

Аднак «ціхая» купалаўская песня магла грывець набатам і клікаць да змагання, магла быць прарочай. Купала, як ніхто іншы, шмат зрабіў для таго, каб у беларусаў узнікла неадольнае жаданне «людзьмі звацца». Трэба было мець і рашучасць, каб у свае няпоўныя 23 гады адважыцца сказаць:

*Ніколі, браткі, не забуду,
Што чалавек я, хоць мужык.*

Відаць, не дасягнула б наша беларускае тэатральнае мастацтва такіх вышынь, каб не стварыў Янка Купала першую нацыянальную драму «Раскіданае гняздо», першую

3. Десницкая, А. В. К вопросу о предмете и методах ареальной лингвистики / А. В. Десницкая // Ареальные исследования в языкознании и этнографии / ред. М. А. Бородина. – Ленинград, 1977. – С. 22 – 29.
4. Серебрянников, Б. А. О содержании терминов «лингвистическая география» и «ареальная лингвистика» / Б. А. Серебрянников // Общее языкознание. Методы лингвистических исследований / ред. Б. А. Серебрянников. – М., 1973. – С. 120 – 155.
5. Сусов, И. П. Принципы ареального языкознания / И. П. Сусов // <http://iling.nw.ru/pdf/des090kam.pdf>
6. Шараденидзе, Т. С. Родство языков, процессы дивергенции, конвергенции и соответствующие им классификации языков / Т. С. Шараденидзе // Теоретические основы классификации языков мира. Проблемы родства // ред. Б. А. Серебрянников. – М., 1982. – С. 63 – 107.
7. Эдельман, Д. И. Основные вопросы лингвистической географии / Д. И. Эдельман. – М., 1968. – 115 с.

И. П. Кудреватых (Минск, БГПУ)

СТИЛИСТИКА ИЛИ РЕЧЕВЕДЕНИЕ?

Изменение парадигмы языкознания в конце XX ст., связанной с изучением системности языка и его функционирования в речи, привело к тому, что многие ученые стали говорить о кризисе стилистики. По мнению М. Н. Кожиной, «это частично связано с тем, что под влиянием американской лингвистики многие стилистические проблемы как бы поглотились риторикой, точнее неориторикой» [7, с.11]. Несмотря на сходство объектов исследования, предметы исследования в этих дисциплинах все же различаются. Функциональная стилистика и различные ее лингвистические направления (дискурсивная семантика, процессуальная семантика, коммуникативный синтаксис, контекстная лингвистика, стилистика текста, прагмалингвистика и др.) являются характерной чертой современной науки о языке, поскольку стилистика не ограничивается сегодня описанием отдельных языковых единиц в аспекте парадигматики, а стремится проникнуть в глубь семантики языка на уровне речи, текста. В то же время эти направления можно отнести и к речеведческим дисциплинам, исследования которых дают всестороннее представление о разных аспектах употребления языка в речи.

Термины *речеведение*, *речеведческий* впервые находим в работах по стилистике в 60-е гг. прошлого столетия [6]. Более того, в это время они используются как синонимы. Однако только в 90-е гг. данный термин (*речеведение*) получил право на жизнь, и поэтому до настоящего времени речеведческая теория пока еще не сложилась.

Возникшая как прямое продолжение лингвистики текста, стилистика художественной литературы в настоящее время – одно из актуальных и перспективных направлений языкознания. Анализ синтаксических преобразований больших, нежели предложение (сложных синтаксических целых, сверхфразовых единств, коммуникативных блоков, прозаических строф, высказываний и т. д.) ставит своей целью изучение структурных форм и способов употребления языка в различных видах речевой деятельности. Выработать представление о единицах текста, классифицировать текстоорганизующие и текстосвязующие средства речевых единиц, способствующих восприятию текста как целостного образования, установить их внутреннюю природу и способы внешнего, грамматического выражения, т. е. определить механизмы порождения текста – основные проблемы, которыми занимается стилистика художественного текста.

Изучение языка художественной литературы тесно связано и с выявлением типологических признаков языка того или иного писателя, точнее его идиолекта – «своеобразной, исторически обусловленной, сложной, но структурно единой системы средств и форм словесного выражения. В стиле писателя... объединены, внутренне связаны и оправданы все использованные художником общенародные языковые средства» [3, с. 4]. Эта оправданность обусловлена прежде всего задачами, которые призваны решать произведения искусства, в том числе художественная литература. И важнейшая из них – формирование эмоционального состояния человека в результате адекватной интерпретации художественного текста.

«Творчество – это процесс, – писал Д. С. Лихачев, – восприятие творчества – также процесс, и это особенно ярко проявляется при чтении литературных произведений. Автор создает у читателя иллюзию творческого процесса... автор ведет читателя по своей «последней авторской воле» [8, с. 32]. Поэтому так велика роль языковых средств выражения экспрессивности и эмоциональности, способных быть средством характеристики художественного образа, а значит, выражать авторские представления, авторский идеал.

Таким образом, художественный текст – это не только продукт и объект коммуникативно-познавательной деятельности, но и образ ее [4]. Системно-структурные исследования текста отражают тенденции современной коммуникативно-прагматической и когнитивной лингвистики, в основе которой лежат, с одной стороны, субстантивные свойства взаимодействующих единиц, а с другой – данные об экстралингвистических факторах. Структурный, или реляционный анализ художественных текстов позволяет объединить синтагматический и парадигматический аспекты грамматических исследований семантики и поставить их в центр синтаксических проблем и вопросов. Семантическая триада означающее (форма) – понятие – предмет стала определяющей для методики синтаксического анализа» [9, с. 298].

Семантика художественного текста или его частей как отношение содержания к средствам выражения, это глубинная перспектива, или «партитурное строение» [1], составляет основу всех исследований, связанных с коммуникативной потенцией языка. В. А. Звегинцев назвал семантику конституирующим стержнем языка [5], а Ю. Д. Апресян обозначил как семантический современный период развития лингвистики [2], точнее период коммуникативной лингвистики, так как в языке нет некоммуникативных единиц: «любое слово обладает коммуникативной предназначенностью либо реально (коммуникативная реальность), либо потенциально (коммуникативная готовность)» [10, с. 6]. Эта способность языковых единиц наглядно подтверждается социально обусловленной, целесообразной речевой деятельностью.

В настоящее время нет сомнения в том, что текст – высшая синтаксическая единица, функционально-семантическое и стилистическое единство с соответствующим набором логико-грамматических и стилистических категорий, определяющих его функциональную значимость. Художественный текст есть сложное целое, функционирующее как структурно-семантическое единство. Системно-семантические отношения, складывающиеся между его компонентами, являются показателем внутренней организации текста. Поэтому так многообразны сегодня направления в стилистике, которые занимаются анализом внутренней и внешней структуры текста, и так многочисленны отрасли науки, для которых он представляет первостепенный интерес.

Таким образом, проблемы литературного языка, с одной стороны, и культуры речи – с другой, теснейшим образом связывают стилистику (риторику) с речеведением как более

широкой областью исследования. Стиль – явление вечное, поскольку он присущ речи, коммуникативной деятельности человека. Как сказал Бьюффон, «стиль – это сам человек». И если «стилистика ресурсов» уже достаточно разработана, то функциональная стилистика требует новых разноаспектных изысканий. И в этой связи как функциональная стилистика, так и речеведение – это синтез коммуникативного, когнитивного и прагматического подходов к явлениям языка и речи, поскольку в центре рассмотрения оказались вопросы интерпретации художественного текста, связанной интенцией автора, вопросы выбора языкового представления, а также декодирования стилистической информации – необходимого условия адекватного установления смысла произведения как системного образования.

Литература

1. Адмони, В. Г. Грамматика и текст / В. Г. Адмони // Вопросы языкознания. – М., 1985.
2. Апресян, Ю. Д. Лексическая семантика: синонимические средства языка / Ю. Д. Апресян. – М., 1974.
3. Виноградов, В. В. Язык художественного произведения / В. В. Апресян // Вопросы языкознания. – М., 1954.
4. Дридзе, Т. М. Текстовая деятельность в структуре социальной коммуникации / Т. М. Дридзе. – М., 1984.
5. Звегинцев, В. А. Язык как лингвистическая теория / В. А. Звегинцев. – М., 1973.
6. Кожина, М. Н. К основам функциональной стилистики / М. Н. Кожина. – Пермь, 1968.
7. Кожина, М. Н. Стилистика и речеведение на современном этапе / М. Н. Кожина // Стил.-Баьалука – Београд – 2003. – № 2.
8. Лихачев, Д. С. Текстология / Д. С. Лихачев. – М., 1983.
9. Общее языкознание. Внутренняя структура языка / под ред. Б. А. Серебrenникова. – М., 1972.
10. Шаховский, В. И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка / В. И. Шаховский. – Воронеж, 1987.

В. М. Курцова (Минск, НАН Беларуси)

АСНОЎНЫЯ ТЭНДЭНЦЫІ РАЗВІЦЦА БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРНАЙ МОВЫ І НЕКАТОРЫЯ ПРАБЛЕМЫ НАЦЫЯНАЛЬНАГА ПРАВАПІСУ

Згодна з высновамі, зробленымі ў беларускім мовазнаўстве, вызначальнымі тэндэнцыямі развіцця беларускай літаратурнай мовы з канца мінулага стагоддзя сталі тэндэнцыі нацыяналізацыі і тэндэнцыя інтэрнацыяналізацыі [1]. Кожная з гэтых тэндэнцый характарызуецца шэрагам асаблівасцей як знешняга, аtryбуцыйнага тыпу, так і змястоўнага, унутранага. Але разам з тым, нягледзячы на істотную адрознасць паміж сабой гэтых двух тэндэнцый у адносінах да забяспечальных сродкаў нацыянальнага моватворчэства, абедзве яны маюць выразную асаблівасць: з іх акрэсленнем сталі неўтаймавача расці праблемы вакол стандартнага варыянта беларускай мовы. Так, спецыфікай развіцця тэндэнцыі нацыяналізацыі было абумоўлена функцыянаванне беларускай літаратурнай мовы ў некалькіх варыянтах з рознай ступенню адхілення ад дзейнага цяпер яе кадыфікаванага пісьмовага варыянта. Тэндэнцыя інтэрнацыяналізацыі «паспрыяла» імкліваму прытоку вялікай колькасці запазычанняў і тым самым па прычыне іх непасраднага ўлічэння ў лексічную структуру нацыянальнага ідыёма абцяжарыўся працэс арфаграфічнага ўпарадкавання новых слоў.

Распрацаваная Дзяржаўная праграма развіцця беларускай мовы і іншых нацыянальных моў у БССР (на той час) сваім 6-ым пунктам раздзела №5 абавязвала Акадэмію навук, Міністэрства адукацыі БССР сумесна з Таварыствам беларускай мовы імя Ф. Скарыны, Саюзам пісьменнікаў правесці шэраг навуковых канферэнцый па праблемах кадыфікацыі. На падставе рэкамендацый запланаваных на будучае розных навуковых мерапрыемстваў, у тым ліку і канферэнцый, меркавалася ўнесці прапановы па ўдакладненні ў арфаграфію. Пачаткам праваліснай кампаніі варты лічыць пасяджэнне Навуковай рады Інстытута мовазнаўства, якое адбылося 14 мая 1991 г.

Як вядома, галоўнымі прынцыпамі беларускага правапісу з'яўляюцца фанетычны і марфалагічны. Разам з тым пры пісьмовым адлюстраванні асаблівасцей беларускага маўлення істотнае месца займаюць напісанні згодна з вымаўленнем (у школьным падручніку Г. А. Гваздовіч, М. М. Круталевіч, У. П. Саўко «Беларуская мова» Мн., 2004, с. 63 – 66) падаецца 18 пазіцый, дзе напісанне пэўных літар адпавядае імячэнню для параўнання: на напісанне слоў згодна з іх марфемнай структурай прыпадае 7 пазіцый – тамсама, с. 67 – 68). Інакш кажучы, факты маўлення з'яўляюцца ў беларускай мове базай, зыходным падложкам для ўтунтавання правапісу ці яго карэкціроўкі. Так, прыкладзі, і было, калі браць пад увагу стандарты напісання, прапанаваныя Б. Тарашкевічам і арфаграфічныя ўдакладненні і змяненні ў «Правілы» 1959 г. Абодва гэтыя правапісныя зводкі выпрацоўваліся ў сацыяльна-лінгвістычнай сітуацыі прыкладна аднолькавага тыпу: як на пачатку 20-га стагоддзя, так і ў яго сярэдзіне (ды і да пачатку 70-ых гадоў), беларусы жылі галоўным чынам у сельскай мясцовасці [2, с. 11 – 12]. Адпаведна разглядаючы літаратурнага пісьма грунтавалася на асаблівасцях традыцыйнага вясковага беларускага маўлення ў яго тыповых і найбольш яркіх адметнасцях, характэрных для цэнтральнай зоны беларускіх гаворак як тэрыторыі канвергентнага ўнутрымоўнага развіцця з адпаведным комплексам моўных рыс. Праўда, прынцыпы выбару такіх асаблівасцей у асновах утунтавання кадыфікацыі істотна розніліся паміж сабой: правапіс Б. Тарашкевіча – гэта ўваабленне дыферэнцыяльна адрозных ад суседніх уплывовых моў асаблівасцей беларускай гаворкі ў галіне ўласна арфаграфіі і яшчэ ў большай ступені граматыкі. Інакш кажучы, гэта ўзор кадыфікацыі з утунтаваннем яго на базе вызначальных адметнасцей паўднёва-заходняга дыялекту беларускай мовы [3, с. 96]. «Правілы – 59» адлюстроўваюць ступень прасторавай пашыранасці той ці іншай дыялектнай рысы, аднак у іх мае месца дастаткова выразная арыентацыя на дыферэнцыяльныя асаблівасці паўночна-ўсходняга дыялекту беларускай мовы, найперш у галіне марфалогіі. Разам з тым, для ўзгаданых папярэдніх правапісных кампаній надзвычай істотным з'яўлялася адно: у абодвух выпадках літаратурны пісьмовы стандарт базаваўся на маўленчых фактах, трымаўся народнай маўленчай традыцыі. На момант канца 80-ых – пачатку 90-ых гадоў мінулага стагоддзя – часу грамадскага патрабавання змен у дзейным правапісе – сацыялінгвістычная сітуацыя ў Беларусі карэктным чынам змянілася як у адносінах да размеркавання гарадскога і сельскага насельніцтва, так і з боку сродкаў яго моўнага забеспячэння. Беларусь, як тое добра вядома, неверагодна хутка урбанізавалася. Гэтаж жа імкліва, улічваючы дамінантнае месца рускай мовы ў моўным жыцці рэспублікі, адбывалася і змена ў маўленчай арыентацыі беларускага насельніцтва. І далёка не аднаго гарадскога. Прыгадаем у сувязі з ззначаным наступны факт, які падаецца ў выданні «Беларуская мова» (Ороле, 1998). Згодна з вынікамі «этнасацыялагічнага даследавання за 1989 г. у Мінску беларускай мовай у вуснай камунікацыі пастаянна карысталіся 1 – 1,5% жыха-

Бурак І. П. ТЭКСТАЎТВАРАЛЬНАЯ ФУНКЦЫЯ ЗЛУЧАЛЬНЫХ ЗЛУЧНИКАЎ У ВЕРШАВАНЫХ ТВОРАХ МАКСИМА ТАНКА.....	94
Васілеўска А. С., Гаранюк К. В. ВЫКАРЫСТАННЕ ІНФІНІТЫВА Ў ТВОРАХ ЯКУБА КОЛАСА І ЯНКИ КУПАЛЫ.....	96
Гіруцкі А. А. РУССКОЯЗЫЧНЫЕ ПЕРЕВОДЫ ПОЭЗИИ МАКСИМА ТАНКА В КОНТЕКСТЕ ХУДОЖЕСТВЕННОГО БИЛИНГВИЗМА.....	97
Голуб О. М. ДО ПИТАННЯ ПРО СХІДНОСЛОВЯНСКУ ПРАМОВУ.....	100
Жаўнеровіч П. П. СУВЯЗЬ ПАРАДЫГМАТЫКІ І СЕМАНТЫЧНАЙ КАГЕЗІІ Ў ПУБЛІЦЫСТЫЧНЫМ ТЭКСЦЕ УЛАДЗІМІРА КАРАТКЕВІЧА.....	102
Ільяшава К. А. ТЭМПАРАЛЬНАСЦЬ У СЕМАНТЫЦЫ ЎСТОЙЛІВЫХ АДЗІНАК З КАМΠΑНАНТАМІ-НАЗВАМІ ДЗЕН ТЫДНЯ.....	104
Казлянюк Л. М. ГЕРМАНІЗМЫ Ў СІСТЭМЕ ЛЕКСІЧНЫХ ПАЗЬНАННЯЎ.....	107
Касюк Н. С. АНАЛИЗ ПРОСТРАНСТВЕННОЙ И ТЕМПОРАЛЬНОЙ ЛЕКСИКИ В ПОЭЗИИ М. ЦВЕТАЕВОЙ.....	109
Клець О. О. ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ ЛІНГВІСТЫЧНА ГЕАГРАФІЯ ТА АРЕАЛЬНА ЛІНГВІСТЫКА У ПРАЦЯХ МОВОЗНАВЦІВ К. ХІХ – ХХ СТ.	111
Кудрэватых І. П. СТИЛИСТИКА ИЛИ РЕЧЕВЕДЕНИЕ?.....	114
Курцова В. М. АСНОУНЫЯ ТЭНДЭНЦЫІ РАЗВІЦЦЯ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРНАЙ МОВЫ І НЕКАТОРЫЯ ПРАБЛЕМЫ НАЦЫЯНАЛЬНАГА ПРАВАПІСУ.....	116
Леванцэвіч Л. В. СЕМАНТЫКА МОЎНАГА ЗНАКА Ў КАНТЭКСТЕ ЭТНАЛІНГВІСТЫКІ.....	119
Лукашанец А. А. БЕЛАРУСКАЯ МОВА НА ПАЧАТКУ ХХІ СТАГОДДЗЯ: СУПЯРЭЧНАСЦІ РАЗВІЦЦЯ І ФУНКЦЫЯНАВАННЯ.....	121
Мароз С. С., Ржавуцкая М. С. КАНСТРУКЦЫІ З ДЗЕЯСЛОВАМІ НЯЎЛАСНАПАСЕСІЎНАЙ СЕМАНТЫКІ Ў СУЧАСНАЙ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРНАЙ МОВЕ.....	125
Мілач С. В. ВЫКАРЫСТАННЕ ФРАЗЕАЛАГІЗМАЎ З ЗААКАМΠΑНАНТАМ У РАМКАХ ІДЭАГРАФІЧНАГА ПОЛЯ «БЕДНАСЦЬ – БАГАЦЦЕ».....	126
Міхалевіч М. М. ДА ПЫТАННЯ АБ КРЫТЭРЫЯХ ІДЭНТЫФІКАЦЫІ КАМПАЗІТА Ў РАМКАХ КАГНІТЫЎНА-АНАМАСІЯЛАГІЧНАГА ДАСЛЕДАВАННЯ.....	129
Мяснікова О. А. НАИМЕНОВАНИЯ ОТДЕЛЬНЫХ ЛИЦ И НАЗВАНИЙ СОВОКУПНОСТИ ЛИЦ, ОБЪЕДИНЕННЫХ ОБЩЕЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ, В ЛИТЕРАТУРЕ О ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЕ.....	131
Мяснікоў А. Ф. «...НАЙВЯЛІКШАЕ СОНЦА – МАЯ БЕЛАРУСКАЯ МОВА»: Яўген Круціцкі – перакладчык «Слова аб палку Ігаравым».....	133
Олиферчик Т. Н. ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ИССЛЕДОВАНИИ ТОПОНИМИИ.....	135
Рагаўцова А. В. ФЛАРЫСТЫЧНЫЯ НАЗОЎНІКАВЫЯ КАМПАНАНТЫ Ў ФРАЗЕАЛАГІЗМАХ СУЧАСНАЙ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРНАЙ МОВЫ.....	138
Ржавуцкая М. С., Мароз С. С. ТРАНСФАРМАЦЫІ-ЗАМЕНЫ ПРЫ ПЕРАКЛАДЗЕ СКЛАДАНАГА СКАЗА.....	140
Северинец О. В. ПРОИСХОЖДЕНИЕ ИМЕН СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ СО ЗНАЧЕНИЕМ АРГУМЕНТАЦИИ / ВЫВОДА В БЕЛОРУССКОМ ЯЗЫКЕ.....	143

Снігірова Н. А. ЯК ПАДЗЫВАЮЦЬ ГУСЕЙ У ПАЎНОЧНА-ЎСХОДНЯЙ ПОЛЫШЧЫ: ЛЕКСІКА-СЕМАНТЫЧНАЯ АРЭАЛЬНАЯ ІНАВАЦЫЯ СУГО, ТУГО.....	144
Старасцінка Т. Я. РОЛЯ МАСТАЦКАГА КАНТЭКСТУ Ў СЭНСАВАЙ ТРАНСФАРМАЦЫІ СЛОВА.....	147
Старасціна Г. М. ЗВАРОТКІ Ў РАМАНАХ І. МЕЛЕЖА «ЛЮДЗІ НА БАЛОЦЕ», «ЗАВЕІ, СНЕЖАНЬ» І ІХ ПЕРАКЛАД НА НЯМЕЦКУЮ МОВУ.....	149
Старычонок В. Дз. СПЕЦЫФІКА ІДЫЯСТЫЛІЮ МАКСИМА ТАНКА ПРАЗ ПРЫЗМУ МЕТАФАРЫ.....	152
Тищенко К. А. ЛІНГВІСТЫКА ПРА ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРЫЧНОЇ ГРАМАТЫКІ В ПРАЦЯХ А. Ю. КРИМСЬКОГО.....	154
Томык Дз. С. ЭТНАЛІНГВАКУЛЬТУРАЛАГІЧНЫ ПАДХОД ПРЫ ДАСЛЕДАВАННІ ЭТЫКЕТНЫХ ФОРМАЎ ЗНОСІН У БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ.....	156
Цясевіч А. М. НЕРЭГЛАМЕНТАВАНАЯ ПУНКТУАЦЫЯ Ў ВЕРШАХ МАКСИМА ТАНКА.....	158
Чайка Н. У. ЭЛІПТЫЧНЫЯ КАНСТРУКЦЫІ З АГЕНСАМ У РОЛІ ПРЭДЫЦЫРУЕМАГА КАМПАНАНТА.....	160
Чарановіч Г. В. АСЭНСАВАННЕ РОЛІ ПРЫСЬМЕННІКАЎ У ФАРМІРАВАННІ ЛІТАРАТУРНАЙ МОВЫ (НА МАТЭРЫЯЛЕ ПЕРЫЁДА 1950–1960-Х ГГ.).....	162
Шавель В. М. СТЫЛІСТЫЧНЫ ПАРАМЕТР У СЛОЎНІКАВЫМ АРТЫКУЛЕ.....	164
Шатун А. М. ПЕРШАСНЫІ АДЫМЕННЫЯ ПРОЗВІШЧЫ ЖЫХАРОЎ МАЗЫРСКА-ПРЫПЯЦКАГА ПАЛЕССЯ.....	166
Шур В. В. МАЗЫРШЧЫНА Ў ПАЗЫЧНЫМ АНАМАСТЫКОНЕ УЛАДЗІМІРА ВЕРАМЕЙЧЫКА.....	168
Яскевіч І. В. ЮРАФІЧЕСКИЕ МЕТАФОРЫ В ИДИОСТИЛЕ ЯНКИ КУПАЛЫ.....	170
ТРАДЫЦЫІ І ІНАВАЦЫІ Ў КУЛЬТУРЫ.....	173
Балачанюк І. А. ПРЫЧЫНЫ І НАПРАМКІ ТРАНСФАРМАЦЫІ БЕЛАРУСКІХ АКАЗІЯНАЛЬНЫХ АБРАДАЎ І ТЭКСТАЎ.....	173
Васіленя В. С. ПОЛЬСКАЯ ЖАРТОЎНАЯ ПЕСНЯ НА ГРОДЗЕНШЧЫНЕ.....	175
Дрыгін А. В. РОЛЯ ТРАДЫЦЫІ У ФАРМІРАВАННІ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ КУЛЬТУРЫ.....	177
Юфе Э. Р. ЯКУБ КОЛАС ЯК ВУЧОНЫ-ФАЛЬКЛАРЫСТ.....	179
Катовіч А. В. ТЫДЗЕНЬ ЯК ТРАДЫЦЫЙНАЯ АДЗІНКА ВЫМЯРЭННЯ ЧАСУ.....	180
Крук І. І. ІНАВАЦЫЙНЫЯ ПАДХОДЫ ДА РАЗУМЕННЯ СТРУКТУРЫ ТРАДЫЦЫЙНАГА КАЛЕНДАРА: ТЭОРЫЯ КАЛЯНДАРНЫХ СЕГМЕНТАЎ.....	182
Кухто Л. К. ДЗІЦЯЧАЯ СУБКУЛЬТУРА ЯК АДНА З СЮЖЭТНЫХ ЛІНІЙ ПАЭМЫ «НОВАЯ ЗЯМЛЯ».....	184
Літвіновіч А. Ф. ТРАДЫЦЫЙНАЯ КУЛЬТУРА БЕЛАРУСАЎ І ЛІТОЎЦАЎ У ПРАЦЯХ ХІХ – ПАЧАТКУ ХХ СТ.	186
Ратнікаў Г. В. БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА І КІНО: ШЛЯХІ ЎЗАЕМАДЗЕЙННЯ.....	188
Смолік А. І. ЭКСТРАНАЛЬНЫ КОМПЛЕКС ТРАДЫЦЫЙНАЙ КУЛЬТУРЫ БЕЛАРУСАЎ У ПАЭМЕ ЯКУБА КОЛАСА «НОВАЯ ЗЯМЛЯ».....	189
Смолік Д. А. НАРОДНАЯ СВЯТОЧНАЯ КУЛЬТУРА І ЯЕ ЎВАСАБЛЕННЕ Ў ПАЭМЕ ЯКУБА КОЛАСА «НОВАЯ ЗЯМЛЯ».....	191